

Doktori (PhD) értekezés tézise

**A sötétség megvilágítása: a
személyiségjegyek, impulzivitás és a
rosszindulatú kreativitás közötti kapcsolat**

Szabó (Debreceni) Enikő

Témavezető: Dr.Pataky Nóra

DEBRECENI EGYETEM

Humán Tudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2025

Tartalomjegyzék

1. Irodalmi áttekintés	4
1.1. Rosszindulatú kreativitás	4
1.2. Sötét Triád.....	4
1.2.1. Machiavellizmus	5
1.2.2. Nárcizmus	5
1.2.3. Pszichopátia	6
1.2.4. Szubklinikai pszichopátia	6
1.3. Énhatékonyság	7
1.4. Önértékelés	7
1.5. Impulzivitás.....	8
2. Elővizsgálat – Személyiségjegyek, mint a rosszindulatú kreativitás előrejelzői a fogvatartott mintán	9
2.1. Módszer	9
2.1.1. Résztvevők	9
2.1.2. Mérőeszközök.....	9
2.1.3. Hipotézisek	10
2.2. Eredmények	10
2.3. Diskusszió	12
3. A sötétség megvilágítása: a személyiségjegyek, impulzivitás és a rosszindulatú kreativitás közötti kapcsolat	14
3.1. Módszer	14
3.1.1. Résztvevők	14
3.1.2. Mérőeszközök.....	15
3.1.3. Hipotézisek	15
3.2. Eredmények	16
3.3. Diskusszió	21
4. Következtetések	22
5. Irodalomjegyzék	24

A jelen doktori disszertáció abból a feltételezésből indul ki, hogy a nagyméretű börtönpopuláció megléte súlyosbíthatja azokat a problémákat, amelyek a mentális egészség romlásához, a társadalmi izolációhoz, valamint a konstruktív kreatív lehetőségek hiányához vezethetnek, és ezen keresztül elősegíthetik a rosszindulatú kreativitás kibontakozását.

A dolgozat két kulcsfontosságú empirikus kutatást foglal magában. Az első, elővizsgálatként megtervezett tanulmány célja a rosszindulatú kreatív viselkedés és bizonyos személyiségvonások közötti összefüggések feltárása, különös tekintettel a szubklinikai nárcizmusra, pszichopátiára és machiavellizmusra, amelyek összefoglalóan a Sötét Triádként ismertek. Emellett az énhatékonyság és az önértékelés szerepét is vizsgálja. A rosszindulatú kreatív viselkedés magába foglalja többek között a hazugság, a trükközés, valamint a másoknak bántására vonatkozó viselkedési formákat.

Célkitűzésünk az volt, hogy mélyebb betekintést nyerjünk azokba a pszichológiai mechanizmusokba és háttérmotivációkba, amelyek az egyének rosszindulatú kreatív viselkedését elősegíthetik.

A vizsgálat második szakaszának központi célja az impulzivitás és a rosszindulatú kreatív viselkedés közötti kapcsolat elemzése, túlmutatva a személyiségjellemzők, például a pszichopátia és a Machiavellizmus vizsgálatán. E második, fő kutatás során különös hangsúlyt helyeztünk a három minta – kísérleti csoport (börtönpopuláció) és a kontrollcsoport (tisztek, és a normál populáció) közötti eltérések feltárására. A doktori disszertáció átfogó célja, hogy a különböző minták összehasonlító elemzése révén mélyebb megértést nyújtson a rosszindulatú kreativitás és a személyiségvonások közötti komplex kapcsolatrendszer dinamikájáról. A dolgozat megírását két kiemelkedő, a tudományterületen nemzetközileg elismert kutató, David Croyley és Corinna Perchtold-Stefan támogatta, akik együttműködésükkel jelentős mértékben gazdagították a kutatási folyamatot, ezáltal növelve a dolgozat tudományos értékét.

1. Irodalmi áttekintés

1.1. Rosszindulatú kreativitás

A rosszindulatú kreativitás a kreatív gondolkodás úgynevezett „sötét oldalát” képviseli: olyan új ötletek létrehozására irányul, amelyek szándékosan mások ártalmát szolgálják (Cropley et al., 2008, p. 106). A rosszindulatú kreativitás legszembetűnőbb megnyilvánulási formái olyan eseményekben azonosíthatók, mint a terrortámadások (például a 2001. szeptember 11-i események), a háborús konfliktusok, valamint azok a helyzetek, ahol technológiai innovációkat mások megfélemlítésére, fenyegetésére, illetve saját dominancia biztosítására használnak fel.

A kutatások különféle populációkra terjedtek ki, többek között fogvatartottakra (Bochkova, 2023; Szabó et al., 2022), fiatalkorú bűnelkövetőkre (Barbot et al., 2020), valamint deviáns viselkedésmintázatot mutató személyekre (Meshkova & Enikolopov, 2020). Mindazonáltal megállapítható, hogy a vizsgálatok többsége az általános lakosság körében zajlott, különös figyelmet szentelve az egyetemi hallgatói populációnak (Perchtold-Stefan et al., 2022b; Kaufman et al., 2009).

1.2. Sötét Triád

A társadalmi normák megszegése gyakran társítható a Sötét Triád (Dark Triad, DT) személyiségvonás-csoporthoz, amely három diszkrét, de egymással összefüggő jellemvonást foglal magában: a szubklinikai machiavellizmust, a nárcizmust és a pszichopátiát. A Triád központi jellemzője a mások manipulálására való hajlam és az empátia hiánya (McHoskey, Worzel, Szyarto, 1998).

E személyiségvonások mindegyike önálló tulajdonságokkal jellemezhető, azonban bizonyos közös aspektusok, így például a

grandiozitás, az önzés és az énközpontúság különösen jellemzőek a nárcizmusra (Raskin & Hall, 1979). A machiavellizmus a saját érdek érvényesítését, a mások manipulációjára való készséget, valamint az erkölcsi normák iránti közömbösséget jelenti (Christie & Geis, 1970). A pszichopátia főbb jellemzői közé tartozik az impulzív és antiszociális viselkedés, mások érzéseinek figyelmen kívül hagyása, valamint a büntudat vagy megbánás hiánya (Hare, 1983).

A Sötét Triád fogalmát Paulhus és Williams (2002) dolgozták ki, akik hangsúlyozták a három vonás közötti hasonlóságokat és átfedéseket.

1.2.1. Machiavellizmus

A machiavellista személyek kiemelkedően ügyesek saját céljaik elérésében, gyakran mások kárára. Magatartásukban jellemző a stratégiai manipuláció, a megtévesztés, valamint az etikai megfontolások háttérbe szorítása. Saját érdekeik érvényesítése érdekében hajlamosak a környezetüket befolyásoló eszközök alkalmazására, például csalásra, trükközésre, manipulációra.

A kutatások eredményei alapján a machiavellisták stratégiai tervezési képességeik révén előre képesek megjósolni a saját cselekedeteik következményeit, és hatékonyan felismerik a kedvező környezeti feltételeket, ugyanakkor a kockázatokkal is tisztában vannak (Carré, Jones, Mueller, 2020).

1.2.2. Nárcizmus

A nárcizmus elméleti meghatározása hozzájárul annak megértéséhez, miként alakul ki ez a személyiségzavar, amely élethosszig tartó prevalenciájával a lakosság körülbelül 6,2%-át érinti (Mitra, Torrico, & Fluyau, 2024).

A narcisztikus személyek esetében gyakori a morális eltávolítás technikáinak alkalmazása, így például a felelősség áthárítása (Navas et al., 2021) és a következmények jelentőségének relativizálása (Catala & Caparros, 2023), annak érdekében, hogy fenntarthassák pozitív önértékelésük látszatát.

1.2.3. Pszichopátia

A pszichopátia első átfogó tudományos leírását Hervey Cleckley adta közre *The Mask of Sanity* (1941) című munkájában, amelyben a pszichopátia több alapvető jellemzőjét határozta meg. Cleckley leírása szerint ezek a jellemzők nem kizárólagosan a börtönpopulációban, hanem az általános társadalomban is előfordulhatnak.

A pszichopata személyiségjegyek jelenléte nem kizárólag erőszakos bűnelkövetőknél tapasztalható, hanem fehérgalléros bűnözők esetében is, akik akár magas társadalmi státuszba is emelkedhetnek. Cleckley (1941) vezette be a „sikeres pszichopata” fogalmát, amely azokra a személyekre utal, akik antiszociális viselkedés nélkül, de manipulatív és önérdelvezérelt módon élnek.

1.2.4. Szubklinikai pszichopátia

A szubklinikai pszichopátia, bár nem mindig vezet közvetlenül büntetőjogi következményekhez, fokozott problémákat eredményezhet a társadalmi és jogi normák betartásában (Williams, 2001). A szubklinikai pszichopáták körében végzett kutatások megerősítették, hogy e személyek körülbelül 10%-a kerül börtönbe.

További kutatások alapján megállapítható, hogy e személyek jellemzően csak közvetlen fizikai fenyegetés esetén folyamodnak erőszakos viselkedéshez (Jones & Paulhus, 2011a). Azizli et al. (2016) eredményei szerint a pszichopátia volt a Sötét Triád egyetlen

olyan tényezője, amely megbízhatóan előrejelezte a helytelen magatartást.

1.3. Énhatékonyság

Az énhatékonyság (self-efficacy) az egyén azon szubjektív meggyőződését jelöli, hogy képes-e adott helyzetekben a szükséges cselekvéseket megszervezni és végrehajtani a kívánt eredmény elérése érdekében (Bandura, 1982, 1997). Az énhatékonyság központi jelentőséggel bír abban, hogy az egyének miként választanak tevékenységeket, környezeteket, valamint hogyan reagálnak a kihívásokra.

Az énhatékonyság érzése döntő szerepet játszik a személyiségfejlődésben, mivel befolyásolja az egyén viselkedési alternatívák közötti választását és a célokhoz való kitartását (Bandura, 1978).

Empirikus kutatások azt mutatják, hogy a bűnelkövetők körében a magas énhatékonyság kriminalizált kontextusban is megjelenhet. Egy vizsgálat szerint a fogvatartottak közel fele (48%) önmagát sikeresnek ítélte meg bűnözői tevékenységeiben, amely magas fokú bűnözői énhatékonyságot tükröz (Brezina & Topalli, 2012).

1.4. Önértékelés

Az önértékelés (self-esteem) az egyén önmagáról alkotott globális attitűdjét, önmagához fűződő érzelmi viszonyulását jelenti (Rosenberg, 1965).

Az önértékelés és különféle börtönbeli tényezők közötti összefüggéseket számos kutatás vizsgálta, így például a kognitív torzítások (Clark, 2020), a bűnözői társadalmi identitás (Boduszek et al., 2012), a locus of control (Blatier, 2000), a végrehajtó funkciók zavarai (Baker & Ireland, 2007), a kötődési stílusok (Onyedibe,

2011), valamint a megküzdési stratégiák (Gudjonsson & Sigurdsson, 2003; Marshall et al., 2003) szerepét.

Az alacsony önértékelés hozzájárulhat a bűnözői magatartás kialakulásához, ugyanakkor a kutatási eredmények nem támasztják alá azt a feltételezést, hogy az alacsony önértékelés közvetlenül előrejelezné a visszaesést börtönpopulációban (Ghasimbaklo et al., 2014).

1.5. Impulzivitás

Az impulzivitás olyan személyiségvonás, amely a viselkedés szabályozásának elégtelenségére, a szükségletek késleltetésének nehézségére, valamint az előrelátó mérlegelés hiányára utal (Barratt & Patton, 1983). Más meghatározás szerint az impulzivitás „a gyors, nem tervezett reakciókra való hajlam belső vagy külső ingerekre, a cselekvés lehetséges negatív következményeinek figyelembevétele nélkül” (Evenden, 1999).

Az impulzivitás és a sötét személyiségvonások közötti kapcsolatot számos kutatás vizsgálta (Malesza & Ostaszewski, 2016; Jones & Paulhus, 2011; Malesza & Kalinowski, 2019). Egy szisztematikus áttekintés (Alford et al., 2020) kimutatta, hogy az impulzivitás jelentős összefüggést mutat különféle forenzikus populációkban megfigyelhető jellemzőkkel, ideértve a szerhasználati problémákat (Davis et al., 2017), a traumás agysérüléseket (Schwartz, Connolly & Valgardson, 2017), valamint az alvásproblémákat.

További kutatási eredmények szerint a pszichopátia, az impulzivitás és a kedvezőtlen gyermekkori tapasztalatok együttesen hozzájárulhatnak a bűnözői magatartás kialakulásához (Tharshini et al., 2021).

2. Elővizsgálat – Személyiségjegyek, mint a rosszindulatú kreativitás előrejelzői a fogvatartott mintán

2.1. Módszer

A kutatást 2019. október 14-től egészen 2020. február 28-ig folytattuk le.

2.1.1. Résztvevők

A tanulmány mérőeszközeit összesen 130 férfi elítélt töltötte ki, akik az Nagyváradi Fegyházban vannak fogvatartva. Ezek a bűnözők különféle bűncselekményeket követtek el, a közlekedési szabálysértésektől és pénzügyi csalásoktól egészen a súlyosabb bűncselekményekig, mint például a gyilkosság. A kutatásban résztvevők jelentett életkoruk szerint 21-től 66 évig terjedtek.

2.1.2. Méréseszközök

Kérdőívek	
Rosszindulatú kreativitás	Rosszindulatú Kreativitás viselkedés Skála MCBS, Hao et al., 2016; (román nyelvre a kutatócsoport fordította le)
Sötét Triád	Dirty Dozen, Jonason & Webster, 2010 (román nyelvre fordította Dragos Iliescu)
Önértékelés	Rosenberg Önértékelés Skála (RSES-H), Rosenberg, 1965 (román nyelvre fordította Avramescu Răzvan, Ana Maria Oțel, Turtoi Vlad Mosoni, Antonia Mara Diaconiță, Daniel Florea, and Cristina Pavel)
Énhatékonyság	Általános Énhatékonyság Skála, Schwarzer & Jerusalem, 1995 (román nyelvre fordította Roxana Dimache and Coralia Sulea)
Demográfiai kérdőív	A kutatócsoport dolgozta ki

2.1.3. Hipotézisek

A kutatás során összesen nyolc hipotézis került megfogalmazásra. Az első hipotézis azt feltételezte, hogy azok az egyének, akik 16 és 20 éves koruk között követtek el először bűncselekményt, fokozott mértékű rosszindulatú kreatív működést fognak mutatni. A második hipotézis szerint a többszörösen elítélt személyek körében nagyobb valószínűséggel figyelhető meg rosszindulatú kreatív gondolkodás. A harmadik hipotézis azt feltételezte, hogy a rosszindulatú kreatív ideáció gyakoribb azok körében, akik erőszakos bűncselekményeket követtek el. A negyedik hipotézis szerint a Machiavellizmus előrejelző szerepet tölt be a rosszindulatú kreatív gondolkodás valamennyi formájában. Az ötödik hipotézis alapján a nárcizmus szintén előrejelző tényezője a rosszindulatú kreatív ideáció különböző formáinak. A hatodik hipotézis úgy fogalmazódott meg, hogy a pszichopátia pozitívan prediktálja a rosszindulatú kreatív gondolatok kialakulását. A hetedik és nyolcadik hipotézisek azt feltételezik, hogy az önértékelés, illetve az önhatékonyság szintje szintén előrejelző szerepet tölt be a rosszindulatú kreatív gondolatok megjelenésében.

2.2. Eredmények

Az eredményeinket tekintetbe véve, elmondhatjuk, azt a tényt, hogy összhangban vannak a Paulus és Willam (2002) által végzett kutatásával, megerősítve a három DT jellemző közötti összefüggés létezését. Az első hipotézis eredményei statisztikailag szignifikáns különbséget mutattak $p < .05$ szinten a mások bántása alskálájához kapcsolódó pontszámokban a három életkori csoportot tekintve: $F(2, 126) = 6.11, p = .003$.

A második hipotézis esetében az embereknek okozott sérülések pontszámai szignifikánsan változtak a négy csoport között a $p < .05$ szinten: $F(3, 126) = 6.84, p < .001$. A kezdeti többszörös regressziós modell hatékonyan előrejelezte a mások bántása alskáján a rosszindulatú kreatív ötlet mértékét, amit statisztikailag szignifikáns eredménnyel igazoltak: $F(5, 124) = 10.04, p < .001, R^2 = .29$. Ennek alapján (az 1a. táblázatban látható módon) a vizsgált változók közül csak a Machiavellizmus járult hozzá szignifikánsan fenti a predikcióhoz ($p < .001$).

1a Táblázat. Többszörös standard regresszió –Rosszindulatú kreatív ötlet (Mások bántása)

Rosszindulatú kreatív ötlet (Mások bántása)	<i>B</i>	95% CI for <i>B</i>		<i>SE B</i>	β	R^2	ΔR^2
		<i>LL</i>	<i>UL</i>				
Model						.29	.26***
Constant	2.37	-2.79	7.53	2.61			
Machiavellizmus	.26***	.16	.38	.06	.43		
Pszichopátia	.11	-.01	.24	.07	.16		
Nárcizmus	.01	-.09	.11	.05	.01		
Önértékelés	-.05	-.21	.11	.08	-.05		
Énhatékonyság	-.05	-.18	.08	.07	-.06		

Az $F(5, 124) = 5.63, p < .001$ statisztikailag szignifikáns eredménnyel és $R^2 = .18$ értékkel a második többszörös regressziós elemzés sikeresen előrejelezte a hazugsággal kapcsolatos

rosszindulatú kreatív ötleteket. Az énhatékonyság ($p < .05$) és a Machiavellizmus is szignifikánsan befolyásolta (ahogyan az 1b táblázatban látható) a rosszindulatú kreatív ötlet predikcióját ($p < .001$).

1b Táblázat. Többszörös standard regresszió –Rosszindulatú kreatív ötlet (Hazugság)

Rosszindulatú kreatív ötlet (Hazugság)	<i>B</i>	95% CI for <i>B</i>		<i>SE B</i>	β	R^2	ΔR^2
		<i>LL</i>	<i>UL</i>				
Model						.18	.15***
Constant	-1.56	-6.00	2.87	2.24			
Machiavellizmus	.17***	.07	.26	.05	.34		
Pszichopátia	.07	-.05	.17	.06	.11		
Nárcizmus	-.01	-.10	.07	.04	-.02		
Önértékelés	.03	-.11	.17	.07	.04		
Énhatékonyság	.11*	.00	.26	.06	.18		

2.3. Diskusszió

Az eredmények értékelése során megállapítható, hogy az első hipotézis csak részleges alátámasztást nyert. Azok a fogvatartottak, akik bűnelkövetői karrierjüket 16 és 20 éves koruk között kezdték meg, a várakozásoknak megfelelően nagyobb mértékben mutattak rosszindulatú kreatív gondolkodást, ám ez kizárólag a mások ártását

mérő rosszindulatú kreatív ötletek alskáláján jelentkezett szignifikánsan.

A második hipotézisünk teljes körű megerősítést nyert, miszerint a bűncselekmények számának növekedésével párhuzamosan a mások bántására irányuló rosszindulatú kreatív ideáció is emelkedett. Az egyének ilyen környezetben a bűnözői viselkedésmintákat tapasztaltabb elkövetőktől sajátítják el, a társas nyomás és a szociális megerősítés mechanizmusain keresztül.

Ezt a folyamatot alátámasztja Akers szociális tanuláselmélete is, amely szerint a bűnözői viselkedést társas interakciók és megerősítési folyamatok révén interiorizálják az egyének (Watt et al., 2004; Huesmann et al., 2011; Felson & Lane, 2009; Akers, 2002; Akers, 2017; Akers, 2019; Tittle et al., 2012; Cochran et al., 2016; Armstrong, 2017).

A harmadik hipotézis szintén csak részben került alátámasztásra: eredményeink szerint a Machiavellizmus és énhatékonyság bizonyult szignifikáns prediktornak a hazugságot tekintve, míg és mások bántását célzó rosszindulatú kreatív ötleteknél ezt a statisztikailag szignifikáns eredményt csak a Machiavellizmusnál jelent meg. A Machiavellista személyek, a meglévő szakirodalommal összhangban, hajlamosak versenytársaik pozícióját gyengíteni, saját befolyási övezetüket pedig erősíteni, jellemzően hamis információk terjesztésén vagy megtevesztésén keresztül (O'Hair et al., 1981; Hart et al., 2019; McLeod & Genereux, 2008).

3. A sötétség megvilágítása: a személyiségjegyek, impulzivitás és a rosszindulatú kreativitás közötti kapcsolat

3.1. Módszer

A vizsgálat mintáját három eltérő populációs csoport alkotta: a Nagyváradi Fegyházban szabadságvesztésüket töltő elítéltek (kísérleti csoport), a normál populációból jelentkező személyek, valamint a Nagyváradi Fegyház büntetés-végrehajtási állományában szolgálatot teljesítő tisztek. Az adatgyűjtés kizárólag nagykorú résztvevőkre terjedt ki, és 2022 márciusa és 2024 januárja között zajlott le.

3.1.1. Résztvevők

Összesen $n = 368$ férfi résztvevő alkotta a kutatásunk végső mintáját. A résztvevők számát tekintve összesen 140 börtönbüntetését töltő elítélt (átlagos életkor $M = 36,44$, szórás $SD = 10,79$), 122 büntetésüvégrehajtási tiszt (átlagos életkor $M = 34,25$, $SD = 7,69$), és 106 személy a normál populációból (átlagos életkor $M = 30,20$, $SD = 12,42$) vett részt a vizsgálatban.

3.1.2. Mérészközök

Kérdőívek	
Rosszindulatú kreativitás	Rosszindulatú Kreativitás viselkedés Skála MCBS , Hao et al., 2016 (a kutatócsoport fordította le román nyelvre)
	Rosszindulatú Kreativitás Teszt Perchtold-Stefan et. al. 2021a, (a kutatócsoport fordította le román nyelvre)
Machiavellizmus	MACH IV Skála Christie & Geis, 1970; (Gavreliuc et al., 2009 fordította le román nyelvre)
Pszichopátia	Hare PCL-R Hare, 1991, 2003 (Ioan Tia and Daniela Iliescu in 2013, also Dragoş Iliescu, Ioan Tia, and Laura Mohorea fordította le román nyelvre)
Impulzivitás	BIS-11 Patton et al., 1995; lásd Stanford et al., 2009 (fordította le román nyelvre Ana Toma)
Demográfiai kérdőív	A kutatócsoport dolgozta ki

3.1.3. Hipotézisek

A doktori disszertáció fővizsgálatában, az elővizsgálattal ellentétben nem került sor explicit hipotézisek megfogalmazására. Míg az elővizsgálat során nyolc konkrét, előre meghatározott hipotézis alapján folyt az adatgyűjtés és -elemzés, a fővizsgálatban tudatosan törekedtünk a nagyobb módszertani rugalmasság megőrzésére.

Ennek megfelelően a kutatás célja nem előzetesen lefektetett hipotézisek tesztelése, hanem a rosszindulatú kreativitás és olyan személyiségvonások, mint a Machiavellizmus, a pszichopátia, illetve az impulzivitás közötti új összefüggések feltárása volt, két különböző mérőeszköz alkalmazásával. A korábbi előfeltevések háttérbe szorításával kívántuk biztosítani, hogy a három különböző mintában — a börtönpopuláció, a rendőrök és az általános népesség körében

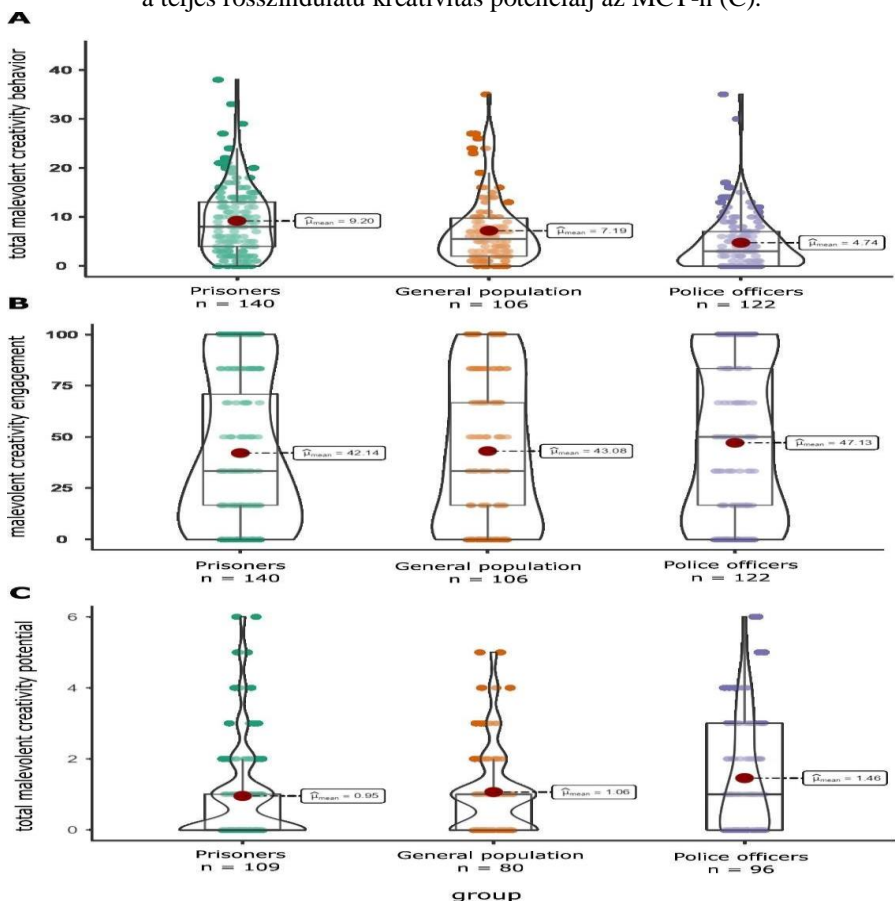
— feltároló összefüggéseket nyitott és mélyreható módon elemezhesük.

3.2. Eredmények

Az adatok azt mutatták, hogy a vizsgálat alatt álló csoportok jelentősen eltértek Machiavellizmus pontszámaiban, a tisztek pontszámai lényegesen magasabbak voltak, mint a börtönbüntetésüket töltő elítélteké ($F_{2,365} = 3.60$, $p = .028$, $\eta^2 = 0.02$). Különösen a tisztek átlagos Machiavellizmus pontszáma magasabb volt, mint az elítélteké ($p = .039$). A csoportok összességében a impulzivitás tekintetében is jelentős eltéréseket mutattak ($F_{2,365} = 23.28$, $p < .001$, $\eta^2 = 0.11$). Az általános népesség és a tisztek p értékei mindkettőnél $.157$ volt, míg az elítéltek p értékei magasabbak voltak, mint a nem elítélteké ($p < .001$). Különösen, a rendőrökhöz ($p < .001$) és annak kisebb mértékben a normál populációhoz ($p = .064$) viszonyítva, az elítéltek a mindennapi életükben magasabb szintű rosszindulatú kreativitást (MCBS) jeleztek. A kutatás megállapította, hogy az elítéltek a tisztekhez képest magasabb szintű mások bántására vonatkozó rosszindulatú kreativitást ($p = .003$) mutattak. Ezenkívül a tisztekhez ($p < .001$) és a normál populációhoz ($p = .004$) viszonyítva az elítéltek többségében részt vettek a hazugsággal kapcsolatos rosszindulatú kreatív viselkedésben. Továbbá, amikor a börtönbüntetésüket töltő elítéltek és a tisztek közötti MCBS trükközés alskálát hasonlítottuk össze, az előbbieket jelentősen magasabb rosszindulatú kreativitást mutattak ezen a területen ($p = .001$), míg az utóbbiak nem mutattak szignifikáns eltérést ($p = .153$). Érdekes módon, a tisztekhez képest az átlag népességből álló kontrollcsoport több hazugságot jelzett az MCBS-en ($p < .001$; $F_{2,365} = 25.85$, $p < .001$, $\eta^2 = 0.12$). A tisztek és a normál

populáció nem mutattak szignifikáns eltérést a trükközés alkalmazásában ($p = .436$; $F_{2,365} = 5.79$, $p = .003$; $\eta^2 = 0.03$). Érdekes, hogy a Rosszindulatú Kreativitás Teszt (MCT) nem mutatott szignifikáns csoportbeli eltéréseket a rosszindulatú kreativitásban való részvétel hajlandósága tekintetében, sem relatív ($F_{2,365} = 0.68$, $p = .508$, $\eta^2 < 0.01$), sem abszolút értelemben (nem/igen; $X^2 = 0.36$, $p = .836$).

1. ábra: Csoportkülönbségek a teljes rosszindulatú kreatív viselkedésben az önbevalló MCBS-en (A), a rosszindulatú kreativitási hajlandóság az MCT-n (B) és a teljes rosszindulatú kreativitás potenciálj az MCT-n (C).

Az ANOVA elemzés révén jelentős csoportszintű eltérést találtunk a rosszindulatú kreativitási potenciál tekintetében ($F_{2,282} = 3.45$, $p = .033$, $\eta^2 = 0.02$). Különösen, amikor a résztvevőket csoportok között hasonlították össze, az eredmények azt mutatták, hogy a börtönbüntetésüket töltő elítéltek rosszabbul teljesítettek a Rosszindulatú Kreativitás Teszten (MCT), a tisztekhez képest ($p = .046$), de nem volt szignifikáns eltérés a börtönpopuláció és a kontrollcsoport között ($p = .839$).

2.Táblázat Az Anova csoportbeli különbségek eredményei a rosszindulatú kreativitást tekintve

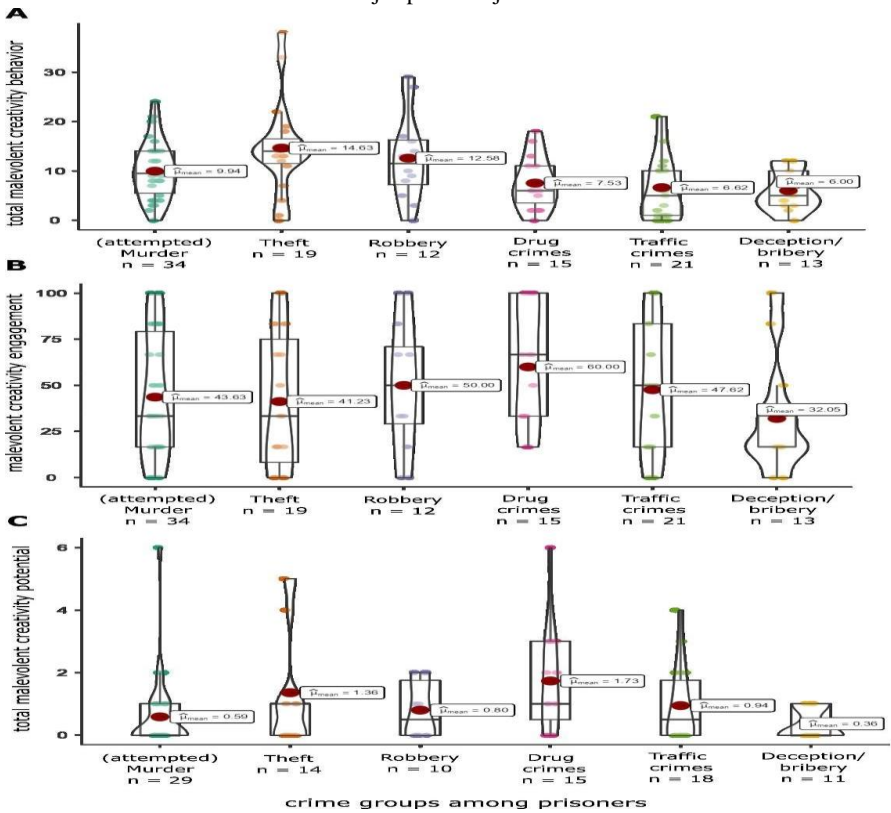
		Elítéltek	Büntetés- végrehajtási tisztek	Normál populáció	Anova eredmények				
					M (SD)	M (SD)	M (SD)	df	Error
Rosszindulatú kreatív viselkedés (MCBS)	Összpontszám	9.20 (7.00)	4.74 (5.58)	7.19 (6.87)			15.2 5	<.00 1	0.08
	Mások bántása	2.94 (3.60)	1.67 (2.62)	2.60 (3.60)			4.99	.007	0.03
	Hazugság	3.89 (3.28)	1.51 (2.01)	2.71 (2.43)	2	365	25.8 5	<.00 1	0.12
	Trükközés	2.38 (2.04)	1.56 (1.73)	1.88 (2.13)			5.79	.003	0.03
	Hajlandóság (%)	42.14 (35.62)	47.13 (37.34)	43.08 (35.18)			0.68	.508	<0.0 1
Rosszindulatú kreativitás teljesítmény (MCT)	Összpontszám	0.95 (1.40)	1.46 (1.58)	1.06(1.22)			3.45	.033	0.02
	Rosszindulatúság	1.09 (0.80)	1.11 (0.80)	1.07 (0.76)	2	282	0.07	.931	<0.0 1
	Eredetiség	0.91 (0.66)	1.10 (0.78)	0.98 (0.68)			1.81	.166	0.01

További elemzések feltárták, hogy bár az összesített MC pontszámában jelentős eltérések voltak, az MCT eredetiségben

($F_{2,282} = 1.81$, $p = .166$, $\eta^2 = 0.01$) vagy az MCT rosszindulatúságban ($F_{2,282} = 0.07$, $p = .931$, $\eta^2 < 0.01$) nem voltak csoportbeli eltérések. Pozitív összefüggést mutattak a teljes rosszindulatú kreativitási viselkedés és a büntetések hossza ($r = 0.18$, $p = 0.037$), a korábbi szabadságvesztések száma ($r = 0.30$, $p < 0.001$), valamint a elkövetett bűncselekmények száma ($r = 0.32$, $p < 0.001$) között. A börtönbüntetés hossza negatív korrelációt mutatott ($r = -0.23$, $p = 0.022$) a teljes rosszindulatú kreativitási potenciállal. A rosszindulatú kreatív viselkedés a lopásért büntetésüket töltő elítéltek körében volt a legjelentősebb ($p = 0.018$ a gyilkossággal szemben, $p = 0.003$ kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekkel szemben, $p < 0.001$ közlekedési bűncselekményekkel szemben, $p < 0.001$ megtévesztés/korrupcióval szemben) és a rablásért ($p = 0.058$ a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekkel szemben, $p = 0.017$ közlekedési bűncselekményekkel szemben, $p = 0.017$ megtévesztés/korrupcióval szemben). A rosszindulatú kreatív viselkedés és a Machiavellizmus között negatív korrelációt találtak ($r = -0.09$ -től -0.17 -ig).

2. ábra: A fogvatartottak alcsoportjainak különbségei a (A) rosszindulatú kreativitás viselkedése, (B), a rosszindulatú kreativitás iránti hajlandóság és (C) a rosszindulatú

kreativitás teljes potenciálja tekintetében

Másrészt az impulzivitás és a pszichopátia pozitív korrelációt mutattak (0.14-től 0.53-ig terjedően). A pszichopátia (1. faktor: $r = 0.13$, összesen: $r = 0.11$) és a figyelmi impulzivitás ($r = 0.13$) összefüggésben álltak a rosszindulatú kreativitás iránti hajlandósággal a Rosszindulatú Kreativitás Teszten (MCT). Negatív korreláció volt megfigyelhető a rosszindulatú kreativitási potenciál és a Machiavellizmus között ($r -0.19$ -től -0.24 -ig), ami azt jelzi, hogy a magasabb Machiavellista jellemzőkkel rendelkező embereknek valószínűleg alacsonyabb a rosszindulatú kreativitásra való potenciáljuk. Minden személyiségjegy pozitív korrelációt mutatott az

MCT rosszindulatúsággal, kivéve a nem tervezett impulzivitást (korrelációk 0.15-től 0.19-ig terjedően).

3.3. Diskusszió

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a börtönpopuláció tagjai a Rosszindulatú Kreativitás Viselkedés Skála (MCBS) hazugság alskáláján szignifikánsan magasabb pontszámokat értek el, mint a kontrollcsoport tagjai.

Emellett negatív korrelációt találtunk a rosszindulatú kreatív potenciál (MC potenciál) és a rosszindulatú kreatív viselkedés között, amely alátámasztja Hunter és munkatársai (2022) rosszindulatú innovációs átalakulás modelljének azon állítását, miszerint a kreatív potenciál megléte önmagában nem garantálja a káros viselkedés megjelenését, hanem annak aktiválódása speciális környezeti és személyes tényezőktől függ. Eredményeink megerősítik azt a feltételezést is, hogy a három vizsgált minta közül a tisztek mutatták a legalacsonyabb pontszámokat a mindennapi életben megjelenő rosszindulatú kreatív viselkedés tekintetében.

A Machiavellizmusra vonatkozóan kapott eredményeink összhangban állnak korábbi vizsgálatokkal: a rendőrök magasabb pontszámokat értek el, mint a börtönpopuláció tagjai, amely összhangban van más, tiszteken végzett kutatásokkal (Semrad & Scott-Parker, 2019; Anatolyevich & Aleksandrovna, 2020). Az impulzivitás tekintetében szignifikáns eltérések mutatkoztak a minták között: a fogvatartottak impulzivitása lényegesen magasabb volt (Janse et al., 2022; Příhodová et al., 2023). A fiatalabb elítéltek körében megfigyelhető magasabb rosszindulatú kreatív viselkedés szintjét a börtönkörnyezeten belüli viselkedési hajlamok is magyarázhatják (Gryphon & Hepburn, 2006; McReynolds & Wasserman, 2008; Walters & Schlauch, 2008; Camp et al., 2003). Ezt a mintát tovább erősíti, hogy az életkor korai statikus kockázati

tényezőként szerepel a visszaesés előrejelzésében (Papp et al., 2018; Goodley et al., 2021; Grieger & Hosser, 2013; Caudy et al., 2013; Labrecque et al., 2014).

Noha számos tanulmány pozitív kapcsolatot mutatott ki a Machiavellizmus és a rosszindulatú kreatív viselkedés között (Jonason et al., 2017; Geng et al., 2024; Jia et al., 2020; Gao et al., 2022), kutatásunk e téren eltérő eredményt hozott: negatív korrelációt találtunk.

Tanulmányunk megerősítette a pszichopátia és a Sötét Triád vonások, valamint a rosszindulatú kreatív viselkedés közötti pozitív összefüggéseket is, összhangban korábbi kutatási eredményekkel (Jonason et al., 2017; Geng et al., 2024; Jia et al., 2020; Gao et al., 2022; Japp, 2023; Batey et al., 2022).

4. Következtetések

A jelen tanulmány úttörő jellegű a román jogi és büntető igazságszolgáltatási rendszer pszichológiai kutatásaiban, mivel hozzájárul a börtönökben, valamint a büntetés-végrehajtási állomány körében megfigyelhető rosszindulatú kreativitással kapcsolatos, mindeddig rendkívül szűk körű szakirodalom bővítéséhez. A börtönökben megfigyelhető diszfunkcionális viselkedésformák növekvő gyakorisága és a visszaesési arányok jelentős társadalmi problémát jelentenek, amelyek széleskörű hatással bírnak a társadalmi jólétre és a gazdasági stabilitásra.

Mindkét vizsgálatban a börtönpopuláció tagjai magasabb pontszámokat értek el a Rosszindulatú Kreativitás Viselkedés Skála hazugság alskáláján, ami arra utal, hogy a fogvatartottak a börtönkörnyezethez való alkalmazkodás részeként fokozottan

alkalmaznak manipulatív stratégiákat — például hazugságot — kedvezmények vagy anyagi előnyök megszerzése érdekében.

Elképzelhető, hogy az elítéltek kiemelkedő képessége a megtévesztés alkalmazásában összefügg azzal, hogy ugyanakkor nehezebben ismerik fel mások igazmondását (Hartwig et al., 2004).

Eredményeink különösen relevánsak a kockázatértékelési rendszerek, a klinikai pszichológiai gyakorlat, valamint az impulzív viselkedés és sötét személyiségvonások kezelésére irányuló intervenciók programok fejlesztése szempontjából.

A visszaesési arányok csökkentése érdekében kiemelten fontos, hogy ezen tényezők figyelembevételével célzott rehabilitációs programok kerüljenek kidolgozásra és alkalmazásra a büntetés-végrehajtási intézményekben.

5. Irodalomjegyzék

- Akers, R. (2017). *Social learning and social structure: A general theory of crime and deviance*. Routledge.
- Akers, R. L. (2002). A social learning theory of crime. *Criminological theories: Bridging the past to the future*, 135-143.
- Akers, R. L., & Jennings, W. G. (2019). The social learning theory of crime and deviance. *Handbook on crime and deviance*, 113-129.
- Armstrong, T. A. (2017). The effect of learning on crime: Contrasting a general theory of crime and social learning theory. In *Control theories of crime and delinquency* (pp. 39-52). Routledge.
- Azizli, N., Atkinson, B. E., Baughman, H. M., Chin, K., Vernon, P. A., Harris, E., & Veselka, L. (2016, January). Lies and crimes: Dark Triad, misconduct, and high-stakes deception. *Personality and Individual Differences*, 89, 34-39. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.09.034>
- Baker, S. F., & Ireland, J. L. (2007, November). The link between dyslexic traits, executive functioning, impulsivity and social self-esteem among an offender and non-offender sample. *International Journal of Law and Psychiatry*, 30(6), 492-503. <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2007.09.010>
- Bandura, A. (1978). Reflections on self-efficacy. *Advances in behaviour research and therapy*, 1(4), 237-269.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American psychologist*, 37(2), 122.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman. Bandura, A., Caprara, G. V., Barbaranelli, C.,

- Gerbino, M., & Pastorelli, C. (2003, May). Role of Affective Self-Regulatory Efficacy in Diverse Spheres of Psychosocial Functioning. *Child Development*, 74(3), 769–782. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00567>
- Barratt, E. S., & Patton, J. H. (1983). Impulsivity: cognitive, behavioral and psychophysiological correlates. In M. Zuckerman (Ed.), *Biological bases of sensation seeking, impulsivity and anxiety* (pp. 77–116). Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Batey, M., Hughes, D., Mosley, A., Owens, C., & Furnham, A. (2022, October). Psychopathy and Openness-to-experience as predictors of malevolent and benevolent creativity. *Personality and Individual Differences*, 196, 111715. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111715>
- Bedu-Addo, P. K. A., Mahama, I., Amoako, B. M., Amos, P. M., & Antwi, T. (2023). Neglectful Parenting and Personality Traits as Predictors of Malevolent Creativity among Ghanaian Tertiary Education Students. *Creative Education*, 14(02), 232–244. <https://doi.org/10.4236/ce.2023.142016>
- Blatier, C. (2000, February). Locus of Control, Causal Attributions, and Self-Esteem: A Comparison between Prisoners. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 44(1), 97–110. <https://doi.org/10.1177/0306624x00441009>
- Bochkova, M. N. (2023). Features of the Relationship of Malevolent Creativity and Understanding of One's Own Emotions. *ПСИХОЛОГИЯ И ПРАВО*, 13(3), 136.
- Boduszek, D., Adamson, G., Shevlin, M., Mallett, J., & Hyland, P. (2012, May 18). Criminal Social Identity of Recidivistic Prisoners: The Role of Self-Esteem, Family and Criminal Friends. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 28(1), 15–25. <https://doi.org/10.1007/s11896-012-9105-7>

- Brezina, T., & Topalli, V. (2012, April 9). Criminal Self-Efficacy. *Criminal Justice and Behavior*, 39(8), 1042–1062. <https://doi.org/10.1177/0093854812438345>
- Brugués, G., & Caparrós, B. (2021, May 26). Dysfunctional personality, Dark Triad and moral disengagement in incarcerated offenders: implications for recidivism and violence. *Psychiatry, Psychology and Law*, 29(3), 431–455. <https://doi.org/10.1080/13218719.2021.1917011>
- Carré, J. R., Jones, D. N., & Mueller, S. M. (2020, August). Perceiving opportunities for legal and illegal profit: Machiavellianism and the Dark Triad. *Personality and Individual Differences*, 162, 109942. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.109942>
- Caudy, M. S., Durso, J. M., & Taxman, F. S. (2013, November). How well do dynamic needs predict recidivism? Implications for risk assessment and risk reduction. *Journal of Criminal Justice*, 41(6), 458–466. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2013.08.004>
- Christie, R., & Geis, F. (1970) *Studies in Machiavellianism*. New York: Academic Press
- Clark, J. M. (2020). Self-Esteem as a Predictor for Thinking Errors in Prison Inmates (Doctoral dissertation, The Chicago School of Professional Psychology).
- Cleckley, H. M. (1941, January 1). *The Mask of Sanity. An Attempt to Reinterpret the So-called Psychopathic Personality*. http://books.google.ie/books?id=RDDzzwEACAAJ&dq=The+Mask+of+Sanity.+Revised+Edition&hl=&cd=2&source=gbs_api
- Cochran, J. K., Maskaly, J., Jones, S., & Sellers, C. S. (2016, July 9). Using Structural Equations to Model Akers' Social Learning

Theory With Data on Intimate Partner Violence. *Crime & Delinquency*, 63(1), 39–60. <https://doi.org/10.1177/0011128715597694>

- Davis, J. P., Dumas, T. M., Berey, B. L., Merrin, G. J., Cimpian, J. R., & Roberts, W. (2017). Effect of victimization on impulse control and binge drinking among serious juvenile offenders from adolescence to young adulthood. *Journal of Youth and Adolescence*, 46(7), 1515–1532
- Evenden, J. L. (1999, October 21). Varieties of impulsivity. *Psychopharmacology*, 146(4), 348–361. <https://doi.org/10.1007/pl00005481>
- Felson, R. B., & Lane, K. J. (2009, September 10). Social learning, sexual and physical abuse, and adult crime. *Aggressive Behavior*, 35(6), 489–501. <https://doi.org/10.1002/ab.20322>
- Gao, Z., Lu, K., & Hao, N. (2023, January 1). Transcranial direct current stimulation (tDCS) targeting the postcentral gyrus reduces malevolent creative ideation. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 18(1). <https://doi.org/10.1093/scan/nsad019>
- Gao, Z., Qiao, X., Xu, X., & Hao, N. (2022). Darkness within: The internal mechanism between Dark Triad and malevolent creativity. *Journal of Intelligence*, 10(4), 119. <https://doi.org/10.3390/jintelligence10040119>
- Geng, Y., Shi, Y., Hu, W., Jin, W., Zhang, Y., & Zhan, T. (2024, March 21). Fight Injustice with Darkness: The Effect of Early Life Adversity on Malevolent Creativity Behavior. *The Journal of Creative Behavior*. <https://doi.org/10.1002/jocb.648>
- Ghasembaklo U, Mohammadyari G, Mahmodzadeh M, Mohammadzadeghan R, Mokhtari M. The relationship of

social support and self-esteem with recidivism among prisoners. *J Research Health* 2014; 4 (3) :818-826

Grieger, L., & Hosser, D. (2013, December 19). Which Risk Factors are Really Predictive? *Criminal Justice and Behavior*, 41(5), 613– 634.<https://doi.org/10.1177/0093854813511432>

Gudjonsson, G. H., & Sigurdsson, J. F. (2003, April). The Relationship of Compliance with Coping Strategies and Self-Esteem. *European Journal of Psychological Assessment*, 19(2), 117–123. <https://doi.org/10.1027//1015-5759.19.2.117>

Hao, N., Tang, M., Yang, J., Wang, Q., & Runco, M. A. (2016, May 18). A New Tool to Measure Malevolent Creativity: The Malevolent Creativity Behavior Scale. *Frontiers in Psychology*, 7.<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00682>

Hare, R. D. (1983). *Without conscience: The disturbing world of the psychopaths among us*. New York, NY: Simon & Schuster

Hartwig, M., Granhag, P. A., Strömwall, L. A., & Andersson, L. O. (2004, March). SUSPICIOUS MINDS: CRIMINALS' ABILITY TO DETECT DECEPTION. *Psychology, Crime & Law*, 10(1), 83–95.<https://doi.org/10.1080/1068316031000095485>

Huesmann, L. R., Dubow, E. F., & Boxer, P. (2011). The transmission of aggressiveness across generations: Biological, contextual, and social learning processes.

Japp, Payge, "THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DARK TRIAD TRAITS, AGGRESSION, AND MALEVOLENT CREATIVITY IN MALES AND FEMALES" (2023). *Psychology Theses, Dissertations, and Student Creative Activity.2*.<https://digitalcommons.unomaha.edu/psychstudent/2>

Jia, X., Wang, Q., & Lin, L. (2020, December 16). The Relationship Between Childhood Neglect and Malevolent Creativity: The

Mediating Effect of the Dark Triad Personality. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.613695>

- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010, June). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment*, 22(2), 420–432. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Jonason, P. K., Girgis, M., & Milne-Home, J. (2017, January 24). The Exploitive Mating Strategy of the Dark Triad Traits: Tests of Rape-Enabling Attitudes. *Archives of Sexual Behavior*, 46(3), 697–706. <https://doi.org/10.1007/s10508-017-0937-1>
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2011, October). The role of impulsivity in the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 51(5), 679–682. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.04.011>
- Kaufman, J. C., BAER, J., & COLE, J. C. (2009, December). Expertise, Domains, and the Consensual Assessment Technique. *The Journal of Creative Behavior*, 43(4), 223–233. <https://doi.org/10.1002/j.2162-6057.2009.tb01316.x>
- Labrecque, R. M., Smith, P., Lovins, B. K., & Latessa, E. J. (2014, February 17). The Importance of Reassessment: How Changes in the LSI-R Risk Score Can Improve the Prediction of Recidivism. *Journal of Offender Rehabilitation*, 53(2), 116–128. <https://doi.org/10.1080/10509674.2013.868389>
- Malesza, M., & Kalinowski, K. (2019, July 2). Willingness to share, impulsivity and the Dark Triad traits. *Current Psychology*, 40(8), 3888–3896. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00351-5>
- Marshall, W., Marshall, L., Sachdev, S., & Kruger, R. L. (2003, July). Distorted Attitudes and Perceptions, and Their Relationship With Self-Esteem and Coping in Child Molesters. *Sexual Abuse*, 15(3), 171–181. <https://doi.org/10.1177/107906320301500302>

- McHoskey, J. W., Worzel, W., & Szyarto, C. (1998). Machiavellianism and psychopathy. *Journal of personality and social psychology*, 74(1), 192.
- Meshkova, N. V., & Enikolopov, S. N. (2020). Creativity and deviance: The present state of the issue in psychology. *Psychology and Law*, 10(3), 86-107.
- Mitra, P., Torrico, T. J., & Fluyau, D. (2024, March 1). *Narcissistic Personality disorder*. StatPearls - NCBI Bookshelf. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK556001/>
- Navas, M. P., Maneiro, L., Cutrín, O., Gómez-Fraguela, J. A., & Sobral, J. (2021, November 3). Sexism, Moral Disengagement, and Dark Triad Traits on Perpetrators of Sexual Violence Against Women and Community Men. *Sexual Abuse*, 34(7), 857-884. <https://doi.org/10.1177/10790632211051689>
- O'Hair, H. D., Cody, M. J., & McLaughlin, M. L. (1981). Prepared lies, spontaneous lies, Machiavellianism, and nonverbal communication. *Human Communication Research*, 7(4), 325-339.
- Onyedibe, M. C. C. (2011). Attachment style and self-esteem as Predictors of Psychopathic behaviour among male Prison inmates. *Nigerian Journal of Psychological Research*, 7.
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002, December). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/10.1016/s0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/s0092-6566(02)00505-6)
- Perchtold-Stefan, C. M., Fink, A., Rominger, C., & Papousek, I. (2022). Social exclusion increases antisocial tendencies: Evidence from retaliatory ideation in a malevolent creativity task. *Psychology of Aesthetics Creativity and the Arts*. <https://doi.org/10.1037/aca0000500>

- Raskin, R. N., & Hall, C. S. (1979). A narcissistic personality inventory. *Psychological reports*, 45(2), 590-590.
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale (RSE). *Acceptance and commitment therapy. Measures package*, 61(52), 18.
- Schwartz, J. A., Connolly, E. J., & Valgardson, B. A. (2017). An evaluation of the directional relationship between head injuries and subsequent changes in impulse control and delinquency in a sample of previously adjudicated males. *Journal of Criminal Justice*, 56, 70–80.
- Schwarzer, R., & Jerusalem, M. (1995). Generalized Self-Efficacy scale. In J. Weinman, S. Wright, & M. Johnston, *Measures in health psychology: A user's portfolio. Causal and control beliefs* (pp. 35-37). Windsor, UK: NFER-NELSON.
- Szabó, E., Körmendi, A., Kurucz, G., Cropley, D., Olajos, T., & Pataky, N. (2022, July 21). Personality Traits as Predictors of Malevolent Creative Ideation in Offenders. *Behavioral Sciences*, 12(7), 242. <https://doi.org/10.3390/bs12070242>
- Tharshini, N. K., Ibrahim, F., Kamaluddin, M. R., Rathakrishnan, B., & Che Mohd Nasir, N. (2021). The link between individual personality traits and criminality: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(16), 8663. <https://doi.org/10.3390/ijerph18168663>
- Tittle, C. R., Antonaccio, O., & Botchkovar, E. (2012, March 1). Social Learning, Reinforcement and Crime: Evidence from Three European Cities. *Social Forces*, 90(3), 863–890. <https://doi.org/10.1093/sf/sor020>
- Watt, B., Howells, K., & Delfabbro, P. (2004, March 1). Juvenile Recidivism: Criminal Propensity, Social Control and Social

Learning Theories. *Psychiatry, Psychology and Law*, 141–153.
<https://doi.org/10.1375/1321871041336055>

Woessner, G., & Schneider, S. (2013, April). The role of self-control and self-esteem and the impact of early risk factors among violent offenders. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 23(2), 99–112. <https://doi.org/10.1002/cbm.1863>

Nyilvántartási szám: DEENK/126/2025.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Szabó Enikő
Doktori Iskola: Humán Tudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10099943

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (2)

1. **Szabó, E.,** Pataky, N.: A börtön tanácsadás folyamata; tanácsadó és kliens kapcsolat, és az esetvezetés szempontjai.
In: Fejezetek a tanácsadás alkalmazott területeiből a perinatális időszakról a felnőttkorig / szerk. Pataky Nóra, Debreceni Egyetemi Kiadó Debrecen University Press, Debrecen, 91-101, 2024. ISBN: 9789636151591
2. **Szabó, E.:** Bevezetés a börtön tanácsadásba.
In: Fejezetek a tanácsadás alkalmazott területeiből a perinatális időszakról a felnőttkorig. Szerk.: Pataky Nóra, Debreceni Egyetemi Kiadó Debrecen University Press, Debrecen, 83-91, 2024. ISBN: 9789636151591

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (1)

3. **Szabó, E.,** Kőrmendi, A., Pataky, N.: A kreativitás pozitív és negatív aspektusainak a lelki egészségre gyakorolt hatásai.
In: A prevenció és intervenció szempontjai a klinikai pszichológiai kutatásokban. Szerk.: Almássy Zsuzsanna Katalin, Héjja-Nagy Katalin, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 79-88, 2023. ISBN: 9789636150921

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (2)

4. Perchtold-Stefan, C. M., **Szabó, E.,** Rominger, C., Fink, A., Opris, L., Pataky, N.: Criminal Genius or Everyday Villain? A Comparison of Malevolent Creativity Among Prisoners, Police Officers, and the General Population.
J. Creative Behav. 58 (4), 676-695, 2024. ISSN: 2162-6057.
DOI: <https://doi.org/10.1002/jocb.1512>
IF: 2.8 (2023)
5. **Szabó, E.,** Kőrmendi, A., Kurucz, G., Croypley, D., Olajos, T., Pataky, N.: Personality Traits as Predictors of Malevolent Creative Ideation in Offenders.
Behavioral Sciences. 12 (7), 1-20, 2022. EISSN: 2076-328X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/bs12070242>
IF: 2.6

Egyéb folyóiratközlemények (1)

6. **Szabó, E.**, Pataky, N., Körmendi, A.: A kreativitás feltáratlan oldala: a rosszindulatú kreatív viselkedés és annak mérőeszközei.
Psychiatr Hung. 38, 28-40, 2023. ISSN: 0237-7896.

További közlemények

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

7. Perchtold-Stefan, C. M., Fink, A., Rominger, C., **Szabó, E.**, Papousek, I.: Enjoying others' distress and indifferent to threat?: Changes in prefrontal-posterior coupling during social-emotional processing are linked to malevolent creativity.
Brain Cogn. 163, 1-10, 2022. ISSN: 0278-2626.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.bandc.2022.105913>
IF: 2,5

Idegen nyelvű konferencia közlemények (2)

8. **Szabó, E.**, Szabó, K.: How personality disorders influence burn murder cases: a multiple case study.
In: *Mind, Body and Behaviour: New trends and prospects in Health, Education and Social Sciences.* Ed.: Vasile M, Editura Universitara, Bucuresti, 257-263, 2019. ISBN: 9786062808457
9. **Szabó, E.**, Szabó, K.: The dark side of creativity and personality traits among prisoners: an exploratory study.
In: *Modern Research in psychology : Rethinking research collaborative.* Ed.: Marelina Milcu, Editura Universitara, Bucuresti, 225-232, 2019. ISBN: 9786062810337

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora: 7,9

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora (az értekezés alapján szolgáló közleményekre): 5,4

A DEENK a Jelölt által a Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2025.04.02.

